

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OsloStab fag og pasientsikkerhet
Enhet for informasjonssikkerhet og personvern
Stab Medisin, helefag og utvikling

Vår ref.:	Deres ref.:	Saksbeh.:	Dato:
2012/15200		Anette Engum	29.11.12

Oppgis ved all henvendelse

Høringssvar – Bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i helse- og omsorgstjenesten

Det vises til helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 03.10.12 vedrørende forslag til særlig lovhjemmel som gir mulighet til å treffe vedtak om bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i helse- og omsorgstjenester overfor myndige pasienter og brukere som mangler samtykkekompetanse.

Oslo universitetssykehus HF (OUS) har følgende merknader til høringsnotatet:

Lokaliseringsteknologi med varslingsmulighet

Først og fremst vil OUS bemerke at slike lovhjemler som omtalt i høringsbrevet, utvilsomt vil gjøre hverdagen enklere for mange pasienter og pårørende. De nye forslagene vil kunne medføre at mange mennesker får et friere og tryggere liv. Dette gjelder særlig demente, som lettere kan bevege seg fritt fra sine hjem og institusjoner, samtidig som at det blir enklere å lokalisere dem dersom ulike forhold gjør at de ikke finner tilbake igjen. Slikt sett vil den nye teknologien åpenbart være i deres interesse. OUS vil likevel påpeke at de nye reglene ikke må medføre at teknologien blir en erstatning for menneskelig kontakt og kompetanse. Det er derfor viktig at man bruker slike teknologiske hjelpemidler på en fornuftlig og hensiktsmessig måte, og at de kun benyttes som supplement til andre nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Det fremgår av høringsnotatet at opplysningene som genereres fra varslings- og lokaliseringsteknologi vil være personopplysninger, men at de ikke vil "være sensitive opplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 8 bokstav c, da de ikke sier noe om vedkommendes helseforhold". OUS mener det kan stilles spørsmålsteget ved dette, da opplysninger om at en person benytter slik teknologi, indikerer at personen har behov for slik helsehjelp som omhandlet i høringsbrevet. Det vises også til at tjenesten er definert som "helsehjelp", og således er knyttet til personer som helt eller delvis er ute av stand til å ta vare på seg selv. På ovennevnte bakgrunn mener OUS at opplysningene som genereres er sensitive helseopplysninger som sier noe om personens helseforhold, og følgelig kommer helseregisterloven til anvendelse.

OUS er enig i at bruk av velferdsteknologi kan bidra til økt frihet, verdighet og trygghet for den enkelte. En utvidet adgang til slik bruk av velferdsteknologi vil imidlertid kunne få konsekvenser for den enkeltes personvern. En forutsetning blir derfor at teknologien må benyttes på en måte som er minst mulig integritetskrenkende. Dette stiller krav til vurderingen og dokumentasjonen som må gjøres i forkant av vedtaket om bruk av tekniske innretninger for varslings og lokalisering.

Bruk av lokaliserings- og varslingsteknologi vil kunne ha ulike personvernmessige konsekvenser, avhengig av hvilke type hjelpemiddel som skal benyttes. Det å utstyres med eksempelvis GPS-sender kan oppleves som krenkende for den det gjelder. Det er åpenbart at bruk av teknologiske hjelpemidler som varsler dersom brukeren beveger seg utenfor et avgrenset område, vil ha mindre personvernmessige konsekvenser enn teknologiske innretninger som i sanntid kontinuerlig overvåker en persons bevegelsesmønster. Dette setter etter OUS sin mening krav til individuelle tilpasninger for brukeren, hvor den minst inngripende tekniske løsningen alltid vil være å foretrekke. OUS mener videre det er viktig med brukermedvirkning i de tilfeller hvor dette er mulig.

OUS ønsker å bemerke at opplysningene som genereres ut av varslings- og lokaliseringsteknologi kun skal lagres så lenge det er nødvendig for å oppfylle formålet med databehandlingen. Det fremgår av høringsnotatet at det kan være aktuelt å lagre personens bevegelsesmønster over en periode i en kartleggingsfase, men disse må slettes når formålet med kartleggingen er oppnådd. Slike tiltak vil være svært inngripende, og det setter store krav til vurderingen som gjøres, samt løpende vurdering av tiltaket.

Annen bruk av teknologi med varslingsmulighet

Det eksisterer i dag også andre tekniske løsninger som benyttes i forhold til pasient og som innebærer varslingsmulighet, eksempelvis annet tilsvarende implantert utstyr som innebærer kontinuerlig overvåkning av hjerteaktiviteten. En slik innretning overfører data fra implantat til en innretning, som videresender dette til et register som helsepersonell har tilgang til. For hjerteimplantat vil dette skje mens pasienten sover. Informasjon om at implantatet virker som det skal eller om det har vært noen hendelser i løpet av dagen (eksempelvis forstyrrelser i hjerterytmen), legges så inn i pasientens journal. Varslingsteknologi i form av implantat som beskrevet, der en teknisk innretning varsler lege/annet helsepersonell er også aktuelt for personer som mangler samtykkekompetanse. Selv om det i høringsbrevet er et sterkt fokus på GPS som varslings- og lokaliseringsteknologi, vil OUS bemerke at også slike tekniske løsninger vil falle innenfor lovens anvendelsesområde. I slike tilfeller mener OUS uansett at dokumentasjonsplikten, jf. helsepersonelloven § 39, jf. § 40 vil være tilstrekkelig hjemmel for å benytte slik varslingsteknologi for medisinske implantater.

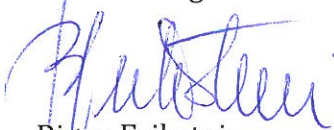
Spesielt om informasjonssikkerhet

Høringsbrevet sier lite om hvilke informasjonssikkerhetsmessige utfordringene slik varslings- og lokaliseringsteknologi vil medføre. OUS vil bemerke at slik teknologi vil medføre omfattende krav til teknologien, og vi forutsetter at informasjonssikkerheten ivaretas på en god måte.

Oppsummering

Avslutningsvis ønsker OUS å bemerke at vi støtter bruk av teknologi som kan føre til en bedre livssituasjon for mange pasienter og pårørende. Forutsetningen må være at dette skjer på en forsvarlig måte og med minst mulige konsekvenser for den enkeltes personvern.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erikstein
Administrerende direktør

Cathrine M. Lofthus
Viseadministrerende direktør dr. med.